

УІІ. ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ, СНІДУ

На початку дослідження було досліджено та проаналізовано узагальнюючі статистичні дані про нові зареєстровані випадки ВІЛ-інфекції, СНІДу та смертей, зумовлених СНІДом за період 2021-2023 роки. Отримані дані наведено в табл.7.1.

Таблиця 7.1

Вперше зареєстровані випадки ВІЛ-інфекції, СНІДу та смертей, внаслідок СНІДу

Нові випадки	2021			2022			2023		
	Усього, осіб	у т.ч. особи віком		Усього, осіб	у т.ч. особи віком		Усього, осіб	у т.ч. особи віком	
		15-17 років	0-14 років		15-17 років	0-14 років		15-17 років	0-14 років
ВІЛ-інфекції	15360	21	52	12212	25	34	11658	26	48
СНІДу	4151	4	25	3010	4	30	3351	5	23
Смертей від СНІДу	1928	1	8	1 293	0	7	1 474	1	3

Аналіз наведених в табл.7.1 даних вказує на наступне.

За 2021 рік в Україні офіційно зареєстровано 15360 випадків ВІЛ-інфекції, 4151 випадок СНІДу та 1928 смертей, зумовлених СНІДом, серед громадян України та 38 випадків ВІЛ-інфекції серед іноземців.

За 2022 рік в Україні офіційно зареєстровано 12212 випадки ВІЛ-інфекції, 3010 випадків СНІДу та 1293 смерті, зумовлені СНІДом, серед громадян України та 15 випадків ВІЛ-інфекції серед іноземців.

За 2023 рік в Україні офіційно зареєстровано 11658 випадків ВІЛ-інфекції, 3351 випадок СНІДу та 1474 смерті, зумовлені СНІДом, серед громадян України та 14 випадків ВІЛ-інфекції серед іноземців.

Зрівняння статистичних даних за 2021 (передвоєнний рік) та 2023 (другий рік війни) вказує наступне:

- кількість зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції скоротилася на 3702 (24,1%) випадки, але при цьому на 5 збільшилася кількість зареєстрованих випадків ВІЛ інфікування підлітків;

- кількість зареєстрованих випадків СНІДу скоротилася на 800 (19,3%)

випадків;

- кількість зареєстрованих випадків смертей в наслідок СНІДу скоротилася на 454 (23,5%) випадки.

Далі, в розрізі регіонів України досліджувалися та аналізувалися дані щодо захворюваності населення на ВІЛ-інфекцію. Отримані дані наведено в табл. 7.2.

Таблиця 7.2

Вперше зареєстровані випадки ВІЛ-інфекції за регіонами України

Регіони	Абс. число			Показник на 100 тис населення		
	2021	2022	2023	2023	2022	2021
Україна	15360	12 212	11 658	28,4	29,8	40,6
<i>Області</i>						
Вінницька	172	215	242	16,1	14,3	11,2
Волинська	116	99	168	16,5	9,7	11,3
Дніпропетровська	3392	2 734	2 740	88,6	88,4	107,5
Донецька	1045	318	315	7,8	7,9	56,2
Житомирська	245	253	346	29,3	21,4	20,4
Закарпатська	81	74	110	8,9	6,0	6,5
Запорізька	429	334	317	19,4	20,4	25,6
Івано-Франківська	90	114	131	9,7	8,5	6,6
Київська	844	736	752	42,0	41,1	47,4
Кіровоградська	343	315	334	37,2	35,1	37,3
Луганська	136	11	1	-	0,5	20,4
Львівська	327	360	522	21,2	14,6	13,2
Миколаївська	501	368	459	42,1	33,7	45,0
Одеська	4210	3 601	1 832	78,3	153,9	178,3
Полтавська	225	255	274	20,4	19,0	16,4
Рівненська	149	145	184	16,1	12,7	13,0
Сумська	124	143	182	17,6	13,8	11,7
Тернопільська	63	78	87	8,5	7,7	6,1
Харківська	575	323	589	22,8	12,5	21,9
Херсонська	410	151	78	7,8	15,1	40,2
Хмельницька	136	136	191	15,6	11,1	10,9
Черкаська	239	256	275	23,8	22,1	20,2
Чернівецька	61	65	92	10,4	7,3	6,8
Чернігівська	343	270	367	38,6	28,4	35,2
м. Київ	1104	858	1 070	36,8	29,5	37,8

Аналіз наведених в табл. 7.2 даних вказує на те, що за період дослідження

зростання показника ВІЛ-інфікування населення зареєстровано на території 15 (60,0%) регіонів України та його зниження на території 10 (40,0%) регіонів. Високий рівень зниження вказаного показника зареєстровано на територіях, де відбуваються активні бойові дії, або які до них наближені: Дніпропетровська (1,2 разів), Донецька (7,2 разу), Луганська (20,4 разу), Одеська (2,3 разу), Херсонська (5,2 разу) області, що пов'язано із зниженням звертальності населення по медичну допомогу та зниженням її доступності в даних регіонах.

Гранична різниця показника в 2021 році складала 29,23 разу від 6,1 на території Тернопільської до 178,3 на території Одеської області.

Гранична різниця показника в 2022 році складала 307,8 разів від 0,5 на підконтрольній Україні території Луганської області до 153,9 на території Одеської області.

Гранична різниця показника в 2023 році складала 11,36 разів від 7,8 на території Херсонської та підконтрольній Україні території Донецької області до 88,6 на території Дніпропетровської області.

Далі вивчалися та аналізувалися дані щодо смертності населення України внаслідок СНІДу за регіонами країни. Отримані результати наведено в табл. 7.3.

Таблиця 7.3

Смертність населення внаслідок СНІДу за регіонами України

Регіони	Абс. число			Показник на 100 тис населення		
	2021	2022	2023	2023	2022	2021
Україна	1928	1 293	1 474	3,6	3,1	5,1
<i>Області</i>						
Вінницька	45	26	27	1,8	1,7	2,9
Волинська	26	32	24	2,3	3,1	2,5
Дніпропетровська	354	280	291	9,3	9,0	11,2
Донецька	147	59	60	1,5	1,4	7,9
Житомирська	53	47	50	4,2	4,0	4,4
Закарпатська	7	6	1	0,1	0,5	0,6
Запорізька	76	40	23	1,4	2,4	4,5
Івано-Франківська	10	13	18	1,3	1,0	0,7
Київська	87	73	65	3,6	4,1	4,9
Кіровоградська	52	50	57	6,3	5,5	5,6
Луганська	31	6	1	-	0,3	4,6
Львівська	41	30	48	1,9	1,2	1,6
Миколаївська	98	59	59	5,4	5,4	8,8

Одеська	465	250	355	15,0	10,6	19,6
Полтавська	45	26	36	2,6	1,9	3,3
Рівненська	15	27	20	1,7	2,4	1,3
Сумська	23	8	32	3,1	0,8	2,2
Тернопільська	8	11	14	1,4	1,1	0,8
Харківська	72	46	79	3,0	1,8	2,7
Херсонська	21	5	3	0,3	0,5	2,1
Хмельницька	28	34	39	3,2	2,8	2,2
Черкаська	21	19	28	2,4	1,6	1,8
Чернівецька	22	10	18	2,0	1,1	2,4
Чернігівська	54	43	36	3,7	4,4	5,5
м. Київ	127	93	90	3,0	3,1	4,3

Аналіз наведених в табл. 7.3. вказує на те, що за роки дослідження показник смертності населення внаслідок СНІДу зріс на території 9 (36,0%) регіонів та зменшився на території 15 (60,0%) регіонів. На підконтрольній Україні території Луганської області в 2023 році зареєстровано один випадок смертності внаслідок СНІДу, що не дозволило розрахувати показник.

Гранична різниця показника в 2021 році складала 32,66 разу від 0,6 в Закарпатській до 19,6 в Одеській області.

Гранична різниця показника в 2022 році складала 35,33 разів від 0,3 на підконтрольній Україні території Луганської області до 10,6 в Одеській області. Гранична різниця показника в 2023 році складала 150,0 разів від 0,1 в Закарпатській до 15,0 в Одеській області.

Наступним кроком дослідження стало вивчення даних щодо шляхів інфікування ВІЛ осіб з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції. Отримані дані наведено в табл. 7.4.

Таблиця 7.4

Шляхи інфікування ВІЛ осіб з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції серед громадян України *

Шлях інфікування	2021	2022	2023
ВІЛ-позитивні особи, усього	15360	12 212	11 658
у тому числі інфіковані:			
статевим шляхом	9966	8 342	8 681
з них:			
гомосексуальним	432	289	289
гетеросексуальним	9534	8 053	8 392
парентеральним шляхом	5325	3 820	2 916
з них унаслідок:			

уведення наркотичних речовин ін'єкційним шляхом	5325	3 820	2 913
інших не медичних втручань	-	-	3
діти, народжені ВІЛ-позитивними жінками	48	35	37
шлях інфікування не визначено	21	15	24

**без урахування*

1) *кількості дітей, у яких діагноз ВІЛ-інфекції в стадії підтвердження;*

2) *даних із тимчасово окупованих територій*

Аналіз наведених в табл.7.4 даних вказує на наступне:

- частка інфікованих статевим шляхом відповідно склала: 2021 рік – 64,9%; 2022 рік – 68,3%; 2023 рік – 74,5%. При цьому частка з них, які інфікувалися гетеросексуальним шляхом відповідно склала: 95,7%; 96,5%; 96,7%.

- частка інфікованих парентеральним шляхом відповідно склала: 2021 рік – 34,7%; 2022 рік – 31,3%; 2023 рік – 25,0%.

- частка дітей, які народжені ВІЛ-позитивними жінками відповідно склала: 2021 рік – 0,3%; 2022 рік – 0,3%; 2023 рік – 0,3%.

